

Stockholms län.

Apoteket i Norrtälje.

1786.

Norrtälje hade redan vid midten af 1700-talet läkemedelsförsäljning ehuru ännu icke ordnad apoteksväsende. I slutet af 1740-talet höll nämligen Johan Wilhelm Olof Schneidler därstädes öppet ett litet apotek, men efter dennes redan i dec. 1750 inträffade död, blef staden under en längre tid utan sådant. Sedan likväl en provinsialmedicus där blifvit stationerad, ansåg magistraten lämpligast att förena en blifvande apoteksinrättning med dylik i hufvudstaden. Alldenstund apotekaren Pehr Christoffer Schulzen på apoteket Ugglan vid Hötorget i Stockholm förut åtagit sig att under gående farsoter förse staden och dess landsbygd med läkemedel, erhöll denne genom d. 14 mars 1775 utfärdadt K. bref rättighet att i Norrtälje anlägga och tills vidare hålla apotek, dock med villkor att det skulle förestås af examinerad provisor. Själständigt blef apoteket, då Schulzen genom K. resolution d. 6 april 1786 fick tillstånd att försälja detsamma till Abraham Salomon Ljungberg, som d. 30 jan. 1787 därpå erhöll privilegium.

Privilegiet är af nya amorteringsfonden inlöst med 95,000 kronor.

SCHNEIDLER,* JOHAN WILHELM OLOF. Född antagligen i Tyskland.

* Af Sackléns apotekarhistoria och Ahlbergs »Den svenska farmaciens historia» angifves en Stenmeijer som den förste apotekaren i Norrtälje, men hafva vi ej funnit någon apotekare med detta namn. Ett misstag föreligger härvid så mycket säkrare, som enligt Sacklén denne Stenmeijer skulle varit gift med Lundbergs dotter, hvilket däremot var förhållandet med Schneidler.

S. kom 1747 till Norrtälje, där han öppnade det första, troligen helt anspråkslösa apoteket. Han odlade och samlade äfven medicinalväxter, som han afyttrade åt sina kolleger i Stockholm.

Död i dec. 1750 och, begrafd i Norrtälje d. 4 jan. 1751.

Gift d. . . . med HELENA LUNDBERG, född omkr. 1724, död före 1763, dotter till inspektoren vid Jakobs trädgård i Stockholm LARS JOHAN LUNDBERG och hans andra hustru CHRISTINA CHARLOTTA SÖDERMAN, död d. 30 juli 1763.

Barn: ADOLF, nämnes i Norrtälje husförhörsbok, död före bouppteckningen 1763; MARIA CHRISTINA, född d. 31 okt. 1747 i Norrtälje, död före 1763; AGNETA CHARLOTTA, lefde 1763 i Stockholm; ANNA CHRISTINA, lefde 1763 i Wismar.

SCHULZEN, PEHR CHRISTOFFER. (Se under apoteket Ugglan i Stockholm sid. 163.)

LJUNGBERG, ABRAHAM SALOMON. Född d. 7 aug. 1762 i Kalmar.

Föräldrar: Slottsvaktmästaren i Kalmar HÅKAN LJUNGBERG, född d. . . ., död d. 27 juli 1777 och ANNA BRITA EK, född 1725, död d. 17 april 1801.

Efter att hafva genomgått tre klasser af stadens trivialskola, antogs L. 1780 till elev hos apotekare J. M. Wirrwachs å apoteket Enhörningen i Stockholm. Tjänstgjorde såsom farmacie studiosus å nämnda apotek, å apoteket i Enköping samt slutligen å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. År 1786 inköpte han af apotekaren å Ugglan i Stockholm, assessor Per Christoffer Schulzen apoteket i Norrtälje, på hvilket han, efter att hafva examinerats såsom apotekare, d. 30 jan. 1787 erhöi privilegium. Sitt apotek höll han i godt skick och inrättade ett efter tidens fordringar väl utrustadt laboratorium.

Utarrenderade apoteket åren 1832—34 till apotekaren Carl Gustaf Wetterling.

Död d. 26 febr. 1840 i Norrtälje.

Gift 1) d. 10 april 1787 med MARIA CATARINA JERLIN, född d. 20 nov. 1744, död d. 24 juni 1813 [gift 1) med apotekaren LARS NYMAN i Enköping, född 1730, död d. 4 mars 1785], dotter af kyrkoherden i Ytter-Selö af Strängnäs stift THOMAS JERLIN och ANNA CATARINA RÜCKER. Äktenskapet var barnlöst.

2) d. 5 maj 1814 med AGNETA CHARLOTTA WÄSSTRÖM, född d. 12 maj 1784, död d. 17 maj 1857 i Norrtälje, dotter af kyrkoherden i Öster-Fernebo ELOF WÄSSTRÖM och CHRISTINA WALLENIUS.

Barn: MARIA CHARLOTTA, född d. 28 jan. 1815, död d. 12 maj 1902, gift d. 8 maj 1842 med borgmästaren i Enköping LUDVIG KISTNER, född 1814, död d. 30 okt. 1865; — ELOF ABRAHAM, född d. 5 maj 1817, död d. 9 mars 1900. Apotekare i Norrtälje (se nedan); — JULIANA SOFIA, född d. 21 febr. 1821, död d. 31 dec. 1906, gift d. 18 mars 1849 med kyrkoherden i Wallentuna församling af Uppsala stift CARL AUGUST ALMQUIST, född d. 6 dec. 1813, död d. 17 maj 1881.

LJUNGBERG, ELOF ABRAHAM. Född d. 5 maj 1817 i Norrtälje.

Föräldrar: Apotekaren i Norrtälje ABRAHAM SALOMON LJUNGBERG och AGNETA CHARLOTTA WÄSSTRÖM.

L. erhöill undervisning dels vid katedralskolan i Uppsala, dels vid enskild skola i Stockholm och antogs därefter till elev å faderns apotek. Sin elevtjänstgöring avslutade han på apoteket Nordstjärnan i Stockholm samt aflade d. 2 aug. 1837 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Konditionerade därefter på apoteket i Norrtälje samt undergick d. 17 maj 1848 apotekarexamen. Sistnämnda år i juni månad inköpte han apoteket i Norrtälje, hvilket efter faderns död i sju års tid innehafts af stärbuset, samt erhöill privilegium därå d. 24 nov. s. å. År 1873 sålde han apoteket, hvilket då under 86 års tid varit i släkten Ljungbergs ägo; bosatte sig sedan i hufvudstaden, där han under en följd af år var kassör och räkenskapsförare å notarius publicus Sven Wessbergs kontor.

Död d. 9 mars 1900 i Stockholm.

Gift d. 23 juni 1848 i Stockholm med CHARLOTTA ELISABETH HALLSTRÖM, född d. 2 nov. 1820, död d. 26 mars 1880, dotter till hofmästaren hos konung Carl XIV Johan ERIK HALLSTRÖM och CARIN WREDTBLAD.

Barn: BEDA ANNA CHARLOTTA, född d. 27 maj 1849; — ERNST ERIK ABRAHAM, född d. 20 dec. 1850. F. d. bankokommissarie; MARIA JOSEFINA ELISABETH, född d. 23 nov. 1855, död d. 22 juli 1871; — AGNES SOFIA FREDRIKA, född d. 24 maj 1858.

PRIPP, JOHAN WILHELM. Född d. 11 febr. 1828 i Lidköping.

Föräldrar: Handlanden i Lidköping CARL JAKOB PRIPP, född d. 10 aug. 1797, död d. 3 nov. 1853, och JOHANNA CHRISTINA OTERDAHL, född d. 24 april 1804, död d. 17 juni 1896.

Efter skolstudier i Skara antogs P. d. 4 nov. 1844 till elev å apoteket Kronan i Göteborg, där han d. 13 dec. 1848 aflade farmacie studiosi-examen och sedan tjänstgjorde som laborant till hösten 1850. Efter att d. 14 maj 1853 hafva aflagt apotekarexamen tjänstgjorde han till 1857 såsom receptarie å apoteket i Söderhamn. Inköpte d. 1 juli 1857 och erhöll d. 24 nov. s. å. privilegium på apoteket i Arboga; sålde detsamma d. 16 febr. 1860 och tillträdde d. 1 april s. å. apoteket Enhörningen i Stockholm, på hvilket apotek han d. 14 dec. undfick privilegium; innehade detsamma till d. 1 april 1863. Inköpte d. 1 april 1873 apoteket i Norrtälje, å hvilket han d. 16 maj s. å. erhöll privilegium. Norrtälje apotek sålde han 1880. Var åren 1862—63 af apotekarsocieteten utsedd till examinator i apotekarexamen.

Är bosatt i Stockholm.

Gift d. 22 juli 1861 i Åbo med FANNY SOFIA ARVIDSON, född d. 18 maj 1843, dotter till apotekaren i Åbo ANDERS GUSTAF ARVIDSSON och SOFIA HENRIETTA EKQVIST.

Barn: CARL WILHELM, född d. 2 okt. 1862, död d. 26 maj 1911 i Stockholm. Godsägare; — GUSTAF HJALMAR, född d. 15 juni 1865. Med. lic., extra provinsialläkare i Limhamns distrikt.

KINNMAN, GUNNO PETRUS. Född d. 26 april 1847 i Falun.

Föräldrar: Bruksägaren ERIK KINNMAN, född d. 12 sept. 1797, död d. 28 febr. 1867, och CHARLOTTA KRISTINA HEDBERG, född d. 30 nov. 1808, död d. 30 juli 1884.

K. genomgick sex klasser af högre elementarläroverket i Falun och antogs i juli 1865 till elev å apoteket i Alfta. Från april 1868 fortsatte han sin elevtjänstgöring på apoteket Enhörningen i Stockholm samt aflade d. 15 juli samma år farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Efter att sedan hafva tjänstgjort på apoteket Gripen i Sundsvall till d. 3 juni 1871 inskrefs han vid farmaceutiska institutet, där han d. 30 maj 1873 aflade apotekarexamen. Konditionerade därefter till d. 4 okt. 1873 på apoteket Gripen i Sundsvall, från

d. 12 okt. 1873 till d. 15 mars 1875 på apoteket Lejonet i Kalmar och från denna dag till d. 1 maj 1880 på apoteket Fläkta Öرنen i Malmö. Den 1 juli sistnämnda år inköpte han apoteket i Norrtälje, hvarå han d. 6 aug. s. å. erhöill privilegium. Under de senare åren var han af sjukdom hindrad att förestå sitt apotek, hvilket såldes d. 16 sept. 1888 till apotekare R. J. Balkenhausen.

Död d. 28 dec. 1888 i Uppsala.

Gift d. 30 april 1879 i Hvällinge i Malmöhus län med ALMA ELISABET HALLBERG, född d. 3 aug. 1854 [gift 2) d. 30 juni 1892 med professorn i exegetik vid Uppsala universitet, teol. dr., fil. kand. ERIK STAWÉ, född d. 10 juni 1857], dotter till kronolänsmannen i Skytts härad, vice kronofogden JOHAN FREDRIK HALLBERG och ELISABET CHARLOTTA TRÄGÅRDH.

Barn: SIGRUN ELISABET, född d. 10 mars 1880; — DAGNY CHARLOTTA, född d. 3 nov. 1881, gift d. 19 juli 1913 med öfveringenjören KNUT WILHELM MÖRTSELL, född d. 3 juli 1880; — TORSTEN ERIK GUNNAR, född d. 20 dec. 1883. Fil. och juris kand., e. o. hofrättsnotarie, vice auditör vid K. Vendes artilleriregemente; — RAGNAR FRITZ GUNNO, född d. 30 dec. 1885. E. o. jägmästare, assistent å Sorsele revir.

BALKENHAUSEN, ROLF JULIUS. Född d. 20 maj 1850 i Ronneby.

Föräldrar: Grosshandlaren i Sölvesborg ANDERS WILHELM BALKENHAUSEN, född d. 26 april 1813, död d. 20 dec. 1902 och CAROLINA (CALLA) SWANLUND, född d. 11 maj 1821, död d. 19 dec. 1906.

B. gick i Sölvesborgs skola åren 1860—65, antogs d. 9 okt. 1865 till elev å apoteket i Karlshamn samt blef d. 17 aug. 1870 farmacie studiosus.

Han konditionerade därefter under sept. och okt. å apoteket i Sölvesborg, från d. 25 nov. 1870 till d. 26 aug. 1871 å apoteket Nordstjärnan i Gäfle samt från d. 4 sept. 1871 till d. 4 juli 1873 å apoteket i Västervik. Inskrefs höstterminen 1873 vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 23 maj 1876, hvarefter han tjänstgjorde på apoteket Kronan i Jönköping från d. 24 nov. 1876 till d. 22 juni 1877, på apoteket Kärnan i Hälsingborg till d. 9 nov. 1877 samt på apoteket Gripen i Sundsvall till d. 15 aug. 1878. Var sedan föreståndare för medikamentsförrådet i Vifsta varf från d. 16 aug. 1878 till d. 4 okt. 1888. In-

köpte d. 16 sept. 1888 apoteket i Norrtälje för 112,000 kr. och erhöll privilegium därå d. 23 nov. 1888. Apoteket lät han genast undergå en nydaning; så försåg han apoteksrummet med ny inredning, nya kärl och inventarier, inredde nytt laboratorium och nya källare. År 1892 ingick han för 95,000 kr. i den s. å. bildade nya amorteringsfonden för apoteksprivilegier. Erhöll d. 14 mars 1902 tillstånd att hålla medikamentsförråd i Rimbo till 1912 års slut. Apoteket i Norrtälje nedbrann d. 10 april 1912 och är för närvarande inredt i provisorisk lokal.

Apotekare B. har varit mycket intresserad för sin kårs angelägenheter och nedlagt betydande arbete för densamma. B. är revisor af apotekarsocietetens räkenskaper sedan 1897, revisor i apotekarkårens lifränte- och pensionskassa från 1909 och ordförande i fullmäktige för apotekarkårens lifränte- och pensionskassa från 1906. Var åren 1892—96 suppleant i styrelsen för nya amorteringsfonden och är sedan 1897 ledamot af densamma. Genom på initiativ af B. år 1907 träffadt aftal tecknar brandförsäkringsaktiebolaget Norrland numera mot en billig premie erforderlig garanti för fullgörandet af privilegieinnehafvares betalningsskyldighet beträffande å apoteket hvilande amortering. Utsågs 1900 till ledamot af kommittén för utarbetande af förslag till nya grunder för apoteksvarors taxering och utarbetade därunder grunderna för köpvarors taxering och för recepturtaxan. Blef d. 11 sept. 1903 suppleant för apotekarsocietetens taxerevisorer. Ehuru stadgarna ej upptaga någon sådan, beslöt dock societeten att nu utse en suppleant att vid möjligen inträffande förfall för någon af de ordinarie eller eljest, när det var af nöden, biträda i taxearbetet, till hvilket B. äfven inkallades. År sedan 1906 den ene af apotekarsocietetens taxerevisorer.

För farmaceutiska föreningen har han visat sitt intresse bland annat genom att mångfaldiga gånger lämna penningbidrag för inköp af böcker. I kommunala värf har B. varit mycket anlitad; så har han i Norrtälje varit ordförande i stadsfullmäktige och i drätselkammaren, v. ordf. i hälsovårdsnämnden, i styrelsen för Norrtälje elementarskola för gossar och i styrelsen för Norrtälje samskola samt inspektor för Norrtälje elementarskola för flickor. Är ordf. i taxeringsnämnden, landstingsman och revisor i landstinget.

B. är ordf. i styrelsen för Upplands enskilda banks afdelningskontor i Norrtälje äfvensom ordf. i styrelsen för

Norrtälje sparbank, i hvilken senare han är verkställande direktör.

Ledamot af Svenska läkaresällskapet 1897.

R. V. O. 1900. R. N. O. 1910.

Gift d. 27 maj 1894 med ANNA HOLMBERG, född d. 9 aug. 1865, dotter till f. d. majoren vid K. Upplands regemente GEORG FREDRIK ADOLF HOLMBERG och AUGUSTA FREDRIKA HALLMAN.

Apotekare Balkenhausen har gjort sig förtjänt af kårens stora tacksamhet genom de medicinaltaxeliggare, han uppgjort efter åttonde upplagan af svenska farmakopén och de af K. Maj:t d. 5 dec. 1901 fastställda nya grunder för apoteksvarors taxering, och hvilka han sedermera förärade både K. medicinalstyrelsen och apotekarsocieteten, hvilken senare därjämte erhöll praktiska taxeliggare för extemporetaxan.

För dessa uppoffrande insatser hafva såväl K. medicinalstyrelsen som apotekarsocietetens direktion till B. aflåtit tacksamhetskrifvelser.
